

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000254

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-01-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Волошин Андрій Валерійович

2. Andrii Voloshyn

Кваліфікація: д.філософ, 051

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 11-03-2024

Спеціальність за освітою: 051 Економіка

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 4599

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06, 06.51, 06.81, 06.03

Тема дисертації:

1. Міжнародна конкурентоспроможність українських промислових МСП: стан та перспективи
2. International Competitiveness of Ukrainian Industrial SMEs: Status and Prospects

Реферат:

1. Волошин А. В. Міжнародна конкурентоспроможність українських промислових МСП: стан та перспективи. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка» (05 – Соціальні та поведінкові науки). – Національний університет «Кієво – Могилянська Академія» Міністерство освіти і науки України, м. Київ, 2023. Дисертаційна робота присвячена дослідженню конкурентоспроможності українських промислових малих і середніх підприємств та розробці комплексу відповідної діагностики та оцінювання. Вибір теми зумовлений тим, що малі та середні підприємства (МСП) виступають основною рушійною силою розвитку економік багатьох розвинутих країн, та країн, що розвиваються. На основі аналізу наявних досліджень проблем конкурентоспроможності охарактеризовано історичну еволюцію категорії конкурентоспроможності, а також її взаємозв'язки з іншими економічними аспектами функціонування економічних агентів на різних рівнях. Проведено аналіз сучасних концепцій та моделей інтернаціоналізації в залежності від зовнішніх та внутрішніх умов діяльності підприємства. Уточнено категоріальний апарат

аналізу розвитку конкуренції, її функції в економіці та особливості еволюції конкурентоспроможності в класичній і сучасних економічних теоріях. Описано функціональні рівні та джерела конкурентоспроможності, на основі чого побудована авторська схема-бачення джерел конкурентоспроможності, які розподілені на відповідні категорії - людські, технологічні, фінансові ресурси, бренд та репутація, доступ до ринку, інновації та дослідження. З метою формування цілісного уявлення про процес забезпечення конкурентоспроможності та інтернаціоналізації малих та середніх підприємств побудовано і пояснено схему взаємодії конкурентоспроможності, конкурентного потенціалу та конкурентного процесу і як це кінець - кінцем впливає на економічного агента; розроблено схему взаємозв'язку процесів конкурентоспроможності та інтернаціоналізації в контексті основних видів (блоків) діяльності підприємства, запропонована авторська типологія чинних стратегій інтернаціоналізації підприємств. Удосконалено інструментарій аналізу конкурентоспроможності та інтернаціоналізації малих та середніх підприємств, який на відміну від чинних підходів базується на поєднанні аналізу різних рівнів економічної системи та використовує зокрема кількісні показники, які генерують міжнародні організації, та інструменти маркетингового аналізу, що дозволило виявити чинні тенденції та визначити можливі варіанти майбутнього розвитку подій в даному секторі. Автор пропонує оригінальну класифікацію економічних агентів, що дало можливість краще зрозуміти логіку процесу інтернаціоналізації та канали, через які інтернаціоналізація впливає на підприємство. Розроблений інструментарій було використано для аналізу стану та динаміки процесів конкурентоспроможності та інтернаціоналізації українських промислових МСП, порівняльного аналізу відповідних процесів в Україні та країнах ЄС, аналізу чинних державних програм стимулювання інтернаціоналізації МСП в залежності від мотивів їх виходу на зовнішній ринок в різних країнах та Україні. За результатами багатоетапного дослідження виявлено ключові проблеми розвитку МСП, зокрема значні структурні диспропорції МСП України на користь сектору торгівлі (більше 50%) та порівняно невелику частку промислових малих і середніх підприємств (~8%). На основі аналізу було виявлено, що ключовими змінними, які впливають на загальну конкурентоспроможність промислових МСП, є кількість найманих працівників та їх заробітна плата. Удосконалено методичні рекомендації економетричного біваріаційного аналізу в частині побудови коваріаційних таблиць на основі проведених статистичних досліджень діяльності українських промислових МСП, на основі чого розроблені рекомендації щодо розробки стратегій забезпечення конкурентоспроможності. Практична цінність отриманих результатів висновків та рекомендацій полягає в тому, що теоретико-методичні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи доведені до рівня практичних розробок та впроваджені в діяльність підприємств: ДП «СМІТ ЮКРЕЙН» (довідка №510/12 від 20.12.2023 р.), ТОВ «Сервіс ТЕХНОЛОДЖІ» (довідка №2012/1 від 20.12.2023 р.) ТОВ "СПРІНГ АП" (довідка №85 від 19.12.2023 р.), ТОВ «ЕСКО Україна» (довідка №224/01 від 03.10.2023 р.), ТОВ «Поларіс – С», ТОВ «Порт – Стеллар», ПАТ «МТБ – Банк» (довідка №000706) та у діяльність Національного університету «Києво – Могилянська Академія» (лекційні і семінарські заняття у навчально-педагогічному процесі кафедри маркетингу і управління бізнесом з дисципліни «Конкурентоспроможність підприємства» для бакалаврів спеціальності 073 Менеджмент) Ключові слова: конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентні переваги, підприємство, бенчмаркінг, інтернаціоналізація, малі і середні підприємства.

2. Voloshyn A. V. International Competitiveness of Ukrainian Industrial SMEs: Status and Prospects. – Manuscript. Dissertation for obtaining a degree of Doctor of Philosophy in the field of study specialty 05 Social and behavioral sciences in speality 051 – Economics. National University of Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, 2023. This dissertation is devoted to the study of the competitiveness of Ukrainian industrial small and medium-sized enterprises (SMEs) and the development of a comprehensive diagnostic and assessment tool. The choice of this topic is due to the fact that SMEs are the main driving force behind the development of the economies of many developed and developing countries. Based on the analysis of existing studies on competitiveness, the dissertation characterizes the historical evolution of the category of competitiveness, as well as its interrelationships with other economic aspects of the functioning of economic agents at different levels. The dissertation clarifies the categorical apparatus for analyzing the development of competition, its functions in the economy, and the features of the

evolution of competitiveness in classical and modern economic theories. The dissertation also describes the functional levels and sources of competitiveness, on the basis of which the author's scheme of the sources of competitiveness is built, which are divided into the following categories: human resources, technological resources, financial resources, brand and reputation, market access, innovation, and research. In order to form a holistic understanding of the process of ensuring the competitiveness and internationalization of SMEs, the dissertation builds and explains the scheme of the interaction of competitiveness, competitive potential, and the competitive process, and how this ultimately affects the economic agent. The dissertation improves the toolkit for analyzing the competitiveness and internationalization of SMEs. This toolkit, unlike the existing approaches, is based on a combination of analysis of different levels of the economic system and uses, in particular, quantitative indicators generated by international organizations, as well as marketing analysis tools. This allowed the author to identify current trends and determine possible scenarios for the future development of events in this sector. The author proposes an original classification of economic agents, which made it possible to better understand the logic of the internationalization process and the channels through which internationalization affects the enterprise. The developed toolkit was used to analyze the state and dynamics of the processes of competitiveness and internationalization of Ukrainian industrial SMEs, a comparative analysis of the relevant processes in Ukraine and the EU countries, and an analysis of the current state programs of stimulating the internationalization of SMEs depending on the motives of their entry into the foreign market in different countries and Ukraine. The results of the multi-stage study revealed the key problems of SME development, including significant structural imbalances of Ukrainian SMEs in favor of the trade sector (more than 50%) and a relatively small share of industrial SMEs (~8%). The analysis also revealed that the key variables that affect the overall competitiveness of industrial SMEs are the number of employees and their wages. The dissertation also improves the methodology of econometric bivariate analysis in terms of building correlation tables based on the statistical studies of the activities of Ukrainian industrial SMEs. On the basis of this, the dissertation develops recommendations for the development of competitiveness strategies. The practical value of the obtained results, conclusions, and recommendations lies in the fact that the theoretical and methodological provisions, as well as the findings and recommendations of the dissertation, have been brought to the level of practical developments and implemented in the activities of enterprises: State Enterprise "SMIT UKRAINE" (certificate No. 510/12 dated December 20, 2023), LLC "Service TECHNOLOGIES" (certificate No. 2012/1 dated December 20, 2023), LLC "SPRING AP" (certificate No. 85 dated December 19, 2023), LLC "ESCO Ukraine" (certificate No. 224/01 dated October 3, 2023), LLC "Polaris – C", LLC "Port – Stellar", PJSC "MTB – Bank" (certificate No. 000706), and in the activities of the National University "Kyiv – Mohyla Academy" (lectures and seminars in the educational and pedagogical process of the Department of Marketing and Business Management on the discipline "Enterprise Competitiveness" for bachelor's degree in the specialty 073 Management). Keywords: competition, competitiveness, competitive advantages, enterprise, benchmarking, internationalization, small and medium enterprises.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Волошин, А.В. "Міжнародна конкурентоспроможність українських малих та середніх підприємств." Економіка і держава, 2019, №2, с. 120-123

- Волошин, А.В. "Теоретичні особливості інтернаціоналізації МСП." Економіка: реалії часу. Науковий журнал, 2021, № 3 (55), с. 11-20.
- Волошин, А.В. "Характеристика конкурентоспроможності та визначення її сутності." Економіка: реалії часу. Науковий журнал, 2023, № 4 (68), с. 15-21.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бураковський Ігор Валентинович
2. Ihor Burakovsky

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.05.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Штулер Ірина Юріївна
2. Iryna Shtuler

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0852-8526

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Національна академія управління"

Код за ЄДРПОУ: 16476880

Місцезнаходження: вул. Ушинського, 15, Київ, 03153, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корж Марина Володимирівна

2. Maryna Korzh

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8129-8256

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний торговельно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 44470624

Місцезнаходження: вул. Кіото, буд. 19, Київ, 02156, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Перевозова Ірина Володимирівна

2. Iryna Perevozova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3878-802X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

Код за ЄДРПОУ: 02070855

Місцезнаходження: вул. Карпатська, буд. 15, Івано-Франківськ, 76019, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатєва Ірина Анатоліївна

2. Iryna Ihnatyeva

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, буд. 2, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Храпкіна Валентина Валентинівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Храпкіна Валентина Валентинівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Басенко Олена Едуардівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна